

UDENRIGSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 26. april 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender - udviklingsdelen) den 14. maj 2012

SAMLENOTAT

<u>1. EU's fremtidige udviklingspolitik</u>	<u>2</u>
<u>2. EU's budgetstøtte</u>	<u>7</u>
<u>3. Rapport om EU's bistandsforpligtelser.....</u>	<u>10</u>
<u>4. RIO+20 (udviklingsaspekter).....</u>	<u>12</u>
<u>5. Burma/Myanmar.....</u>	<u>14</u>
<u>6. Afrikas Horn – modstandskraft og fødevarer sikkerhed (SHARE)</u>	<u>17</u>
<u>7. Politikssammenhæng for udvikling</u>	<u>19</u>
<u>8. Udviklingspartnerskab mellem EU og Stillehavsområdet.....</u>	<u>21</u>

1. EU's fremtidige udviklingspolitik

KOM (2011) 0637

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet vil på baggrund af Kommissionens meddelelse om EU's fremtidige udviklingspolitik drøfte forslag til, hvordan EU's udviklingspolitik kan tilpasses nye globale udfordringer herunder den økonomiske krise, klimaforandringer og sikkerhed. Rådet vil drøfte forslag til, hvordan EU's udviklingsbistand kan målrettes og fokuseres med henblik på at opnå bedre resultater. Der ventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 13. oktober 2011 meddelelsen "Forøget virkning af EU's udviklingspolitik: en dagsorden for forandring". Formålet er at forny EU's udviklingspolitik bl.a. i medfør af Lissabontraktatens nye institutionelle rammer og i lyset af globale udfordringer som den økonomiske krise, klimaforandringer og sikkerhed. Meddelelsen bygger bl.a. på resultatet af den offentlige høring af grønbogen "EU Udviklingspolitik til støtte for inklusiv vækst og bæredygtig udvikling" (KOM (2010) 629) af 15. november 2010. EU's udviklingsministre havde på mødet i Rådet (udenrigsanliggender – udvikling) den 14. november 2011 de indledende drøftelser af meddelelsen.

3. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse supplerer den europæiske konsensus på udviklingsområdet (2005), som fastlægger målsætningerne og principperne for det europæiske udviklingssamarbejde. I meddelelsen understreges, at udryddelse af fattigdom fortsat vil være det overordnede mål for EU's udviklingspolitik, men at udviklingspolitikken også kan adressere andre globale udfordringer for eksempel miljø- og klimaudfordringer. Der er et stærkere fokus på fælles værdier og engagement, gensidig ansvarlighed for resultater og en stærkere kobling til menneskerettigheder, god regeringsførelse og demokrati.

På baggrund af en øget forskel mellem partnerlandene - en polarisering mod enten "skrøbelige stater" eller "voksende økonomier" (der i dag selv er donorer), introducerer Kommissionen differentierede partnerskaber. Det indebærer, at Kommissionen fremover vil prioritere udviklingssamarbejdet målrettet "hvor der er størst behov, og hvor midlerne har den største virkning".

Fokus vil blive lagt på EU's naboskab, Afrika syd for Sahara og øvrige lavindkomstlande, og gavebaseret bistand til mere udviklede udviklingslande vil blive udfaset. Differentiering vil desuden indebære strategisk samarbejde med mere udviklede lande, herunder anvendelse af blandede bistandsformer (bl.a. blanding af lån og gavebistand). Der lægges op til øget koordination og arbejdsdeling mellem EU's medlemslande til støtte for et mere effektivt og resultatorienteret udviklingssamarbejde. Kommissionen understreger også behovet for at koordinere EU's egne indsatser og politikker med henblik på at fremme udvikling i partnerlandene. For de mest udsatte lande og situationer vil der skulle arbejdes for at styrke landenes modstandsdygtighed.

Rådet vil på baggrund af Kommissionens meddelelse fortsætte drøftelsen fra november 2011 om forslagene til mere differentierede partnerskaber med øget fokus på rettigheder, gensidighed og forpligtigende samarbejde. Der ventes på Rådsmødet vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men er blevet orienteret ved møde i dets udviklingsudvalg (DEVE) den 1. marts 2012. DEVE-udvalget har fremsat et forslag til resolution i Europa-Parlamentet den 15. marts 2012 (DEVE_PR(2012)485931). Resolutionen har endnu ikke været til behandling i Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens meddelelse blev sendt i høring hos Concord Danmark og 92-gruppen forud for Rådsmødet i november 2011. Alene Concord Danmark svarede:

Når man sammenligner med grønbogen fra 2010, er der sket markante forbedringer. Agenda for change er gået fra at være en meget snævert udlagt strategi med fokus på privatsektorbistand og energisektoren til et bredere og mere nuanceret bud på en europæisk udviklingspolitik. Det er positivt at EU fastholder den klare målsætning om sammenhængen mellem udvikling, god regeringsførelse og menneskerettigheder som også er centralt i den Europæiske Konsensus om Udvikling. Strategien giver til gengæld ikke svar på hvordan det nye fokus på jobskabelse, privatsektordrevet økonomisk vækst og bæredygtig energi vil sikre en bred fattigdomsreducerende effekt.

Manglen på konkrete målsætninger i Agenda for change er generelt en kæmpe udfordring. Strategien indeholder kun få konkrete målsætninger og ingen klare bud på hvordan strategien skal implementeres. I modsætning til tidligere udkast skal strategien omfavnes ("embracing") og ikke implementeres og bliver derfor ikke fulgt op af en handlingsplan. Det er derfor uigennemskueligt hvordan Agenda for change i praksis vil påvirke eksisterende EU politikker og institutioner og hvordan nye tiltag som differentiering og privatsektorstøtte skal gennemføres. Det forlyder, at EU i det nye udviklingsinstrument (DCI) vil lægge op til en geografisk fokusering af indsatsen og derfor allerede er startet på at udmønte strategien. Men dette sker uden forudgående konsekvensanalyser eller dialog med relevante stakeholders.

Concord Danmark savner et større mod til nytænkning i EU's nye udviklingsstrategi. Agenda for change tackler ikke den voksende mistillid som mange udviklingslande nærer til EU. EU-kommissionen mister derfor en unik mulighed for en mere gennemgribende forandring af EU's udviklingspolitik og dermed en styrkelse af EU's globale rolle i verden. Den manglende nytænkning risikerer i værste fald at spille EU af banen som den foretrukne samarbejdspartner for mange af verdens fattigste lande. Danmark må derfor ifm. rådskonklusionerne om Agenda for Change, arbejde for at redefinere EU's udviklingspolitiske rolle med udgangspunkt i Lissabon-traktatens målsætninger om fattigdomsbekæmpelse og kohærens og sikre at EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske interesser

ikke står i vejen for et reelt partnerskab med verdens fattigste. Vi savner en henvisning og dermed en anerkendelse af EU's egeninteresser i udviklingslandene og de potentielle skadelige effekter af EU's øvrige politikområder i Agenda for change. Der er f.eks. ingen henvisninger til forhandlingerne om bilaterale handelsaftaler med AVS landene (EPAs) eller EU's fælles landbrugsordninger.

Politikkohærens for udvikling (PCD):

Det er svært at opbygge et ligeværdigt tillidsforhold, når EU's egne interesser står i vejen for et reelt partnerskab med verdens fattigste. Agenda for Change bør derfor have politikkoherens som det centrale omdrejningspunkt i EU's udviklingspolitik med en ambition om, at EU-kommissionen bliver den policy drivende aktør for politikkoherens i EU og medlemslandene. Politikkoherens for udvikling er ikke et "add-on" - men et overordnet princip, som bør styre og guide EU's fremtidige udviklingspolitik. Dette fremgår også af Lissabon-traktaten (artikel 208), som anerkender den klare sammenhæng mellem fattigdomsbekæmpelse og politikkoherens. Danmark må derfor arbejde for, at EU-kommissionen proaktivt inddrager alle relevante politikområder, herunder handel, klima, landbrug, migration og udenrigspolitikken, i bestræbelserne på at nå målsætningen om fattigdomsbekæmpelse. En Europæisk udviklingsstrategi må derfor omfatte mere end udviklingsbistand, som ikke kan skabe udvikling for verdens fattigste alene.

Civilsamfundets rolle:

Concord finder det problematisk, at Agenda for Change ikke definerer en klar rolle for civilsamfundet i EU's udviklingssamarbejde. Tværtimod anlægger strategien et meget snævert syn på civilsamfundets rolle, som vagthunde, når modtagerlandenes regeringer fejler på demokrati og menneskerettigheder. OECD har tidligere kritiseret EU for hovedsageligt at støtte mindre og enkeltstående NGO-aktiviteter, i stedet for en mere strategisk og langsigtet støtte. Men med Lissabon-traktaten har EU forpligtet sig til at styrke inddragelsen og involveringen af de folkelige organisationer. Concord Danmark mener derfor også, at Agenda for change bør anerkende civilsamfundet som en strategisk partner i EU's udviklingssamarbejde i sin egen ret. Danmark må derfor sikre, at rådskonklusionerne til Agenda for Change, anerkender civilsamfundet som en forudsætning for fattigdomsbekæmpelse i kraft dens helt særlige rolle omkring fortalervirksomhed for befolkningers politiske, økonomiske og sociale rettigheder. Agenda for Change bør derfor have en central målsætning om, at skabe bedre rammer for civilsamfundets deltagelse og arbejde i udviklingslandene. En konkret udmøntning vil oplagt være en opdatering af EU's civilsamfundsstrategi fra 2002, som samtidig forankrer resultaterne fra Structured Dialogue processen samt relevante resultater fra højniveaumødet om Aid Effectiveness i Busan. Dette er ydermere aktuelt i lyset af revisionen af den europæiske naboskabspolitik, som i langt højere grad må fokusere på civilsamfundets rolle for at understøtte den demokratiske udvikling i Nordafrika.

En rettighedsbaseret udvikling:

Concord Danmark så gerne et endnu stærkere fokus på rettigheder (politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder) i EU's udviklingspolitik. Disse rettigheder er allerede tiltrådt af de fleste lande og kunne i højere grad bruges af EU som en ramme udviklingspolitikken. Konkret kunne der i afsnittet om partnerskaber f.eks. tilføjes at et af "allocation criteria" skulle være at modtagerlandet demonstrerer systematisk arbejde hen imod opfyldelse af rettigheder – for eksempel indenfor landbrug ved at referere til mekanismerne i FAOs Voluntary Guidelines for at sikre retten til mad. I arbejdet med at fremme EU's arbejde med reformer af nationale politikker og synkronisering med modtagerlandenes egne strategier, kunne EU ligeledes spille en rolle for at sikre fremskridt hen imod stigende opfyldelse af rettigheder og etablering af nationale mekanismer for at befolkningen kan kræve opfyldelse af disse rettigheder (justiciability mechanisms).

Differentiering:

Agenda for change lægger op til en geografisk fokusering af EU's udviklingssamarbejde med fokus på EU's nabolande og Afrika syd for Sahara. I 2009 udgjorde EU bistanden til mellem-indkomstlandene (MIC) 15% af bistanden til AVS landene, 52% af bistanden til DCI landene og 100% af bistanden til ENPI landene. EU bistanden til Brasilien, Indien, Kina og Sydafrika udgjorde omkring 200 mio. euro i 2010, hvoraf mere end halvdelen gik til Sydafrika. EU bistanden til Brasilien, Indien og Kina udgør derfor forsvindende lidt og det vil ikke kunne mærkes hvis EU stoppede bistanden til disse tre lande. Men differentiering vil også få konsekvenser for lande som Zambia og Namibia. Brede kategorier som middelindkomstlande er derfor et utilstrækkeligt beslutningsgrundlag og må kombineres med omfattende fattigdomsanalyser af de enkelte lande. Concord Danmark mener helt overordnet, at kriterierne for tildeling af bistand må tage udgangspunkt i målsætningen om fattigdomsbekæmpelse og opnåelse af FN's Millennium Development Goals.

Inklusiv vækst og den private sektor:

Concord Danmark støtter naturligvis prioriteringen af økonomisk vækst, som en forudsætning for en langsigtet bæredygtig udvikling. Men det er helt afgørende at væksten er bred og inklusiv og understøttes af forskellige omfordelingsinstrumenter, som kommer de fattigste til gode. Ellers er der ingen garantier for, at væksten ikke blot bidrager til mere fattigdom og større ulighed, og dermed undermineres målsætningen om fattigdomsbekæmpelse. Concord Danmark støtter derfor fokuseringen på de sociale sektorer og udviklingen af landbrugssektoren med fokus på småbønderes bæredygtige landbrugsmetoder. Men der er helt afgørende, at EU har fokus på de fattigste lande og befolkningsgrupper, herunder et særligt fokus på kvinder, som ofte ikke får gavn af den økonomiske vækst. Derfor må der udarbejdes grundige analyser og impact assessments af fremtidige indsatser indenfor de sociale sektorer og landbrugssektoren. Også på dette område bør politikkoherens stå centralt, for at sikre at EU's egen energipolitik med fokus på ikke-bæredygtige biobrændstoffer ikke bidrager til land-grabbing og dermed underminerer udviklingen af udviklingslandenes landbrugssektor.

Concord Danmark mener samtidig, at EU-kommissionen må stille større krav om ansvarlighed til private virksomheder om overholdelse af menneskerettigheder, miljø og arbejdstagerrettigheder. Frivillighed duer ikke og virksomhederne må indarbejde due diligence og foretage gennemsigtige rapporteringer kombineret med klare krav fra EU-kommissionen til de virksomheder, som indgår i det europæiske udviklingssamarbejde.

Låne- og gavebistand:

Concord Danmark finder det helt afgørende, at innovative finansielle instrumenter og blandingen af låne- og gavebistand kun bruges såfremt det sikres at det målsætningen om fattigdomsbekæmpelse står centralt i alle dele af finansieringstiltagene. Erfaringerne om god udviklingsbistand som er nedfældet i principperne om transparens, deltagelse og overholdelse af standarder skal også gælde EU-kommissionens støtte til de finansielle institutioner. Concord Danmark mener derfor ikke, at der bør ydes lånebistand til fattigdomsorienterede projekter, som kun bør støttes med gavebistand.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel opbakning til rådskonklusioner om en revision af EU's udviklingspolitik.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en fornyelse af EU's udviklingspolitik, også i lyset af de muligheder for et tættere samspil med EU's forskellige politikker og instrumenter, der er skabt med Lissabontraktaten. Regeringen støtter, at der i rådskonklusionerne lægges op til et fortsat fokus på fattigdomsbekæmpelse som omdrejningspunktet for EU's udviklingspolitik. Regeringen er som udgangspunkt enig i behovet for at vægte både grønnere vækst og rettighedsaspekter i udviklingssamarbejdet.

Regeringen støtter også, at EU's udviklingssamarbejde tilpasses de forskellige partnerlandes udviklingsbehov og udviklingstrin.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. november 2011.

2. EU's budgetstøtte

KOM (2011) 0638

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet vil på baggrund af Kommissionens meddelelse om EU's fremtidige tilgang til budgetstøtte til tredjelande drøfte forslagene til, hvordan Kommissionen fremover skal administrere brugen af budgetstøtteinstrumentet, og hvordan EU bedre koordinerer tilgangen til budgetstøtte i udviklingslandene. Der ventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 13. oktober 2011 meddelelsen "EU's fremtidige tilgang til budgetstøtte til tredjelande". Meddelelsen bygger bl.a. på resultatet af den offentlige høring om Kommissionens grønbog offentliggjort den 19. oktober 2010 om den fremtidige tilgang til budgetstøtte (KOM (2010) 586), som Folketingets Europaudvalg og Udenrigsudvalg afgav skriftligt høringssvar på den 22. december 2010. Udviklingsministrene havde på mødet i Rådet (udenrigsanliggender – udvikling) den 14. november 2011 en første indledende drøftelse af meddelelsen.

3. Formål og indhold

Ifølge Kommissionens meddelelse er budgetstøtte en bistandsform, som indebærer en politikdialog, finansielle overførsler til partnerlandets statskasse, evaluering af indsatsen og kapacitetsopbygning inden for rammerne af partnerskab og gensidig ansvarlighed. Den bør ikke ses som et mål i sig selv, men som et middel til at levere en bedre bistand og realisere målene om bæredygtig udvikling ved at fremme partnerlandenes ejerskab over udviklingspolitikker og reformer.

I meddelelsen skitserer Kommissionen en ny politik for budgetstøtte og fremlægger en række forslag til en mere koordineret tilgang blandt EU-landene til brugen af instrumentet. Formålet er at tilpasse budgetstøttepolitikken til den politiske udvikling og gøre EU's budgetstøtte til et mere effektivt virkemiddel. Rådet vil på baggrund af Kommissionens meddelelse fortsætte drøftelserne fra november 2011, herunder af hvordan Kommissionen fremover skal administrere brugen af budgetstøtteinstrumentet, og hvordan EU bedre koordinerer tilgangen til budgetstøtte i udviklingslandene. Der ventes på rådsmødet den 14. maj 2012 vedtaget rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens meddelelse blev forud for Rådsmødet i november 2011 sendt i høring hos 92-gruppen og Concord Danmark, som repræsenterer danske private organisationer, der arbejder med udviklingsspørgsmål og for Concord Danmarks vedkommende EU's udviklingspolitik. Alene Concord besvarede høringen, hvori man angav følgende:

Concord Danmark anser budgetstøtte som et centralt instrument i europæisk udviklingsbistand, fordi det skaber større forudsigelighed, mulighed for langsigtet planlægning og ejerskab til landenes egne udviklingsmål. Vi ved at brugen af budgetstøtte har en markant positiv effekt på investeringerne i de sociale sektorer. EU-kommissionen vurderer selv, at lande som modtager budgetstøtte fra Kommissionen, klarer sig markant bedre indenfor væsentlige MDG indikatorer som f.eks. indskrivning til grunduddannelse, ligestilling, adgang til vand m.m. Ifølge EU's årsberetning for 2010 udgjorde budgetstøtte 24% af EU's samlede forpligtelser via EU-budgettet og den Europæiske udviklingsfond. I AVS-landene er generel budgetstøtte (GBS) det foretrukne EU instrument, mens sektor budgetstøtte (SBS) er det foretrukne instrument i andre regioner. Valget af instrumenter har ikke overraskende stor betydning. I Asien og Latinamerika udgjorde investeringerne i de sociale sektorer 63% af den samlede EU bistand, mens det kun var 28% i AVS-landene. Dette kan delvist forklares med den manglende mulighed for at følge allokeringen af den generelle budgetstøtte – men ikke alene. Derfor må valget af budgetstøtteinstrumenter i det enkelte land afhænge af behovet for sociale investeringer.

Forudsætningen for et nationalt ejerskab er en systematisk inddragelse af civilsamfundet i udarbejdelsen af nationale udviklingsplaner og budgetter. Concord Danmark finder det derfor også yderst kritisabelt, at civil society kun er nævnt ét enkelt sted i hele kommunikationen om budgetstøtte. Det viser med al tydelighed, at EU-kommissionen anerkender civilsamfundets rolle ift. budgetstøtte. Det er Concord Danmarks vurdering, at civilsamfundsinddragelsen i EU's forskellige budgetstøtteinstrumenter hverken har været systematisk eller strategisk. Danmark bør derfor arbejde for, at EU-kommissionens sikrer en klar rolle til lokale folkelige organisationer, som kan sikre kontrol af de offentlige institutioner og lægge et folkeligt pres på politikerne for at skabe rammerne for en fattigdomsorienteret udvikling, der inkluderer de svageste grupper. Effekten af budgetstøtte ville kunne øges markant, hvis EU-kommissionen fremover inddrogede civilsamfundet fra starten.

Forudsætningen for at bruge budgetstøtte som et politisk instrument til at fremme menneskerettigheder og demokrati er en grundig analyse af menneskerettighedssituationen i de enkelte lande og at kriterierne for "good performance" er offentligt tilgængelige. EU's analyser af menneskerettighedssituationen er ikke offentligt tilgængelige i dag. Samtidig er det afgørende, at EU-kommissionen ikke stiller betingelser om f.eks. privatiseringer og nedskæringer i den offentlige sektor. Sådanne krav vil potentielt kunne modarbejde målsætningerne om fattigdomsbekæmpelse i de sociale sektorer og vil dermed vil støtten ikke give den ønskede effekt.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes at være generel opbakning blandt Rådets medlemmer til, at EU målretter brugen af budgetstøtteinstrumentet med fokus på resultater og reformer, og at der lægges større vægt på demokrati og menneskerettigheder i vurderingen af, hvorvidt der skal ydes budgetstøtte. Der ventes samtidig at være generel støtte til, at der arbejdes aktivt for en mere koordineret EU-tilgang til brugen af budgetstøtte.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU målretter brugen af budgetstøtteinstrumentet med fokus på resultater og reformer, og at der lægges større vægt på demokrati og menneskerettigheder i vurderingen af, hvorvidt der skal ydes budgetstøtte. Regeringen støtter samtidig, at der arbejdes aktivt for en mere koordineret EU-tilgang til brugen af budgetstøtte.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. november 2011. Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens grønbog om EU's budgetstøtte til tredjelande i fremtiden blev fremsendt den 22. november 2010.

3. Rapport om EU's bistandsforpligtelser

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet vil med afsæt i bistandstallene for 2011 drøfte EU-landenes bistandsforpligtelser og fremskridt i målet om kollektivt at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Der forventes vedtaget rådskonklusioner, som vil udgøre Rådets rapport til Det Europæiske Råd om sagen.

2. Baggrund

EU har i rådskonklusioner fra maj 2005, som igen er bekræftet af konklusioner fra det Europæiske Råd (DER) i juni 2005, forpligtet sig til kollektivt at yde 0,7 procent af BNI i udviklingsbistand i 2015. I 2015 skal de 15 'gamle' EU-lande således hver især nå målet om 0,7 procent, de 12 'nye' EU-lande skal nå 0,33 procent, og de lande, der som Danmark hele tiden har ligget over 0,7 procentmålet, har forpligtet sig til at have en bistandsprocent over dette niveau.

Med en samlet udviklingsbistand i 2011 på 53 mia. euro forblev EU og EU's medlemslande verdens største donor og ydede over halvdelen af den globale udviklingsbistand. Til trods for alvorlige budgetmæssige begrænsninger øgede 16 medlemslande deres udviklingsbistand, hvoraf tre af disse er blandt verdens fem største donorer. Dog faldt EU's udviklingsbistand fra 2010 til 2011 efter en lang periode med stigninger med omkring 500 mio. euro til 53 mia. euro, hvilket svarer til et fald fra 0,44 pct. af EU-landenes samlede BNI i 2010 til 0,42 pct. i 2011.

Med et bistandsniveau på 0,86 pct. af BNI placerede Danmark sig i 2011 blandt de kun fire EU-lande, der yder mere end det internationale mål om at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. I alt er der kun fem lande i verden, der ligger over dette niveau. De omfatter foruden Danmark Sverige (1,02 pct.), Luxembourg (0,99 pct.), Nederlandene (0,75 pct.) og Norge (1,00 pct.). Faldet i bistandsniveauet betyder, at der skal gøres alvorlige bestræbelser, hvis målet om kollektivt at yde 0,7 procent af BNI i udviklingsbistand (kaldet ODA) i 2015 skal nås.

3. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen er at gøre status over gennemførelsen af EU-landenes bistandsforpligtelser, herunder drøfte udsigterne for at nå målet om kollektivt at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand i 2015, og vedtage en rapport herom til Det Europæiske Råd via rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være tilslutning til, at Rådet gør status over sine bistandsforpligtelser i en rapport til Det Europæiske Råd via rådskonklusioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at EU-landene overholder deres bistandsforpligtelser, og at de EU-lande, som ikke har nået de foreløbige mål, gør en aktiv indsats for at sikre, at målet for 2015 kan nås. Regeringens foreløbige holdning er derfor at bakke op om vedtagelse af rådskonklusioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Rådets rapport om EU's bistandsforpligtelser blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. maj 2011.

4. RIO+20 (udviklingsaspekter)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der forventes en drøftelse af udviklingsdimensionen i forhold til Rio+20-konferencen. Rio+20 forberedelsesprocessen har primært fundet sted i EU's miljøarbejdsgruppe og i miljørådet. Da konferencen handler om bæredygtig udvikling, må det forventes, at udviklingsministrene bl.a. drøfter, hvorledes EU i sin udviklingspolitik kan fremme grøn økonomi inden for rammerne af bæredygtig udvikling.

2. Baggrund

Ved rådsmødets afholdelse er der mindre end én måned til, at Rio+20 konferencen finder sted den 13.-22. juni 2012. Drøftelsen forventes koncentreret om, hvorledes EU i sin udviklingspolitik kan bidrage til at fremme dagsordenen inden for det ene af konferencens temaer "grøn økonomi". Herudover vil EU's bistandsforpligtelser kunne genbekræftes, og eventuelle udeståender i forhold til forhandlingerne om Rio+20 slutdokumentet kunne drøftes. Endelig vil man på mødet kunne drøfte eventuelle nye mål på miljøområdet og sammenhængen med FN's årtusindemål (MDG's).

Rio+20 forberedelsesprocessen har primært fundet sted i EU's miljøarbejdsgruppe og på miljørådet. Fra dansk side har man arbejdet på i videst muligt omfang at inddrage EU's udviklingsformationer. EU's udviklingsgruppe har således leveret input til miljørådskonklusionerne af 9. marts, og der har under Danidas 50-års jubilæum den 16. marts 2012 været en drøftelse blandt EU's udviklingsministre. Fra dansk side har man arbejdet aktivt for at få en drøftelse af udviklingsaspekter af Rio+20 på udviklingsministrenes dagsorden.

3. Formål og indhold

Der forventes en drøftelse af udviklingsperspektiverne for Rio+20. Der forventes ikke vedtaget rådskonklusioner på mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes i EU-kredsen at være interesse for en drøftelse af Rio+20 i forhold til udviklingsdimensionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på et ambitiøst resultat på Rio+20, som fremmer den grønne omstilling og tager højde for alle tre dimensioner i bæredygtighedsbegrebet. Der lægges vægt på, at der på konferencen kan vedtages klare operative mål og konkrete handlinger på nationalt og internationalt plan inden for fastsatte tidsrammer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg

5. Burma/Myanmar

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet (udviklingsministre) ventes at drøfte situationen i Burma/Myanmar. I lyset af det ændrede sanktionsregime - særligt suspensionen af hidtidige restriktioner på udviklingsbistanden, som Rådet (udenrigsministre) vedtog den 23. april 2012 – forventes Rådet at fokusere på, hvorledes EU gennem bistandssamarbejdet bedst muligt vil kunne medvirke til at fremme udviklingen i Burma/Myanmar, herunder en fortsat demokratisk udvikling og national forsoningsproces i landet. Drøftelsen ventes at munde ud i en mundtlig konklusion ved udenrigsrepræsentanten, der bekræfter EU's målsætning om at medvirke til at fremme politisk, social og økonomisk udvikling i Burma/Myanmar, samt at nationalt lederskab og donorkoordination vil være vigtige faktorer i den sammenhæng.

2. Baggrund

Godt et år efter indsættelsen af den nye regering er der sket en række positive forandringer i Burma/Myanmar. Den burmesiske regering har bl.a. taget en række initiativer til reformer såsom revision af forfatningen, opblødning af censur for medier og presse, tilladelse til brug af internettet, bekæmpelse af tvangsarbejde og ændring af lov vedr. registrering af politiske partier. Regeringen har også taget initiativ til dialog med oppositionen, herunder Aung San Suu Kyi, og de etniske grupper, samt løsladelse af flere hundrede politiske fanger.

Den 1. april blev der afholdt suppleringsvalg til det nationale parlament, hvor i alt 45 sæder var på valg. Aung San Suu Kyi og hendes parti, NLD, blev som ventet valgets store sejrherre og vandt 44 ud af 45 mandater (partiet var ikke opstillet i den sidste valgkreds). Valget, som blev dækket af internationale valgobservatører, herunder fra EU, blev i det store og hele afviklet i god ro og orden uden større uregelmæssigheder. Der var også tale om høj valgdeltagelse. Netop en acceptabel afvikling af suppleringsvalget den 1. april var af det internationale samfund udset til at være en næste, vigtig test på regeringens vilje til demokrati og national forsoning. Der er samtidig enighed om, at presset på den burmesiske regering for yderligere skridt mod demokrati og national forsoning skal opretholdes, herunder ikke mindst vedr. frigivelse af alle politiske fanger og håndtering af volden i de etniske områder.

Målet med Danmarks og EU's politik i forhold til Burma/Myanmar er at understøtte en udvikling mod demokrati, national forsoning, bedre levevilkår og økonomisk udvikling. Danmarks og EU's politik i forhold til Burma/Myanmar er fastlagt i den fælles holdning, som med hjemmel i Traktaten om den Europæiske Union, særligt artikel 29, blev vedtaget første gang i 1996. Den fælles holdning omfatter målrettede sanktioner mod de burmesiske myndigheder baseret på princippet om reciprocitet, dvs. sanktionerne kan lempes eller skærpes afhængig af fremskridt eller tilbageskridt i udviklingen mod demokrati og national forsoning i Burma/Myanmar. EU's sanktioner omfatter bl.a. restriktioner på bistandssamarbejdet med undtagelse af humanitær bistand og bistand til sociale sektorer, som ikke kanaliseres igennem myndighederne. Sanktionerne er inden for det seneste år blevet lempet i to omgange som respons på den positive udvikling i Burma/Myanmar. På rådsmødet den 23. april 2012 besluttede EU's udenrigsministre at suspen-

dere sanktioner med undtagelse af våbenembargoen og eksport af udstyr, der kan bruges til intern undertrykkelse.

Danmark og en række andre EU-lande har gennem en årrække inden for rammerne af den fælles holdning ydet humanitær bistand og bistand til sociale sektorer (kanaliseret uden om de burmesiske myndigheder). Med suspension af restriktionerne på bistanden forventes EU og andre EU-lande ligesom Danmark at udvide bistandssamarbejdet med Burma/Myanmar, herunder styrkelse af samarbejdet med de relevante burmesiske myndigheder. Danmark vil snarest muligt åbne et programkontor i Yangon. Udenrigsrepræsentant Ashton vil ligeledes benytte sit besøg i landet ultimo april som anledning til at åbne et EU-kontor i Yangon.

3. Formål og indhold

EU's udviklingsministre ventes at drøfte, hvordan EU og medlemslandene gennem bistanden på bedst mulig måde kan medvirke til fortsat at fremme politisk, social og økonomisk udvikling i Burma/Myanmar.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i EU enighed om, at udviklingen i Burma/Myanmar er positiv, og at EU bør svare igen og understøtte udviklingen med yderligere positive tiltag. Der kan evt. forventes forskellige holdninger til, hvordan EU gennem bistanden bedst kan støtte udviklingen.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark vil arbejde for, at EU og EU's medlemslande – om muligt i tæt samarbejde med både bilaterale og multilaterale donorer uden for EU – gennem bistanden fortsat støtter den positive udvikling i Burma/Myanmar, som drives og ejes af burmeserne, ved bl.a. at sikre tæt donorkoordination og arbejde for at principper som deltagelse, inkludering, gennemsigtighed og demokratisk ansvarlighed er gennemgående i forhold til samarbejdet med Burma/Myanmars regering og øvrige relevante partnere som politiske partier, decentrale myndigheder og civilsamfundet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 20. april 2012 til orientering.

6. Afrikas Horn – modstandskraft og fødevarer sikkerhed (SHARE)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet forventes udviklingsministrene at drøfte sammenhængende humanitære og udviklingspolitiske tiltag på Afrikas Horn med henblik på at fremme modstandskraft mod tørke og fødevarer sikkerhed. Der forventes vedtaget råds konklusioner.

2. Baggrund

Afrikas Horn er en region der, udover politisk ustabilitet i og omkring Somalia, hyppigt er plaget af omfattende tørker og andre naturkatastrofer. To årtiers konflikt har i betydelig grad øget fattigdommen og manglen på offentlige services og infrastruktur, særligt i områderne i og omkring det sydlige og centrale Somalia. Det har samlet medført, at myndighederne og sårbare grupper ikke har opbygget tilstrækkelig modstandskraft til at imødegå og håndtere kriser i stil med tørken, der ramte regionen i 2010-2011. 13 millioner mennesker var direkte berørt af tørken i 2011 i regionen. Selv om FN har erklæret hungersnøden for overstået, har mere end 2 millioner mennesker i Somalia fortsat brug for humanitær assistance. Der er for nylig udsendt varsel om en betydelig risiko for en ny alvorlig tørke i indeværende år, og fødevarer sikkerheden er således fortsat en stor udfordring i regionen.

På udenrigsrådsmødet den 14. november 2011 blev EU's strategiske ramme for Afrikas Horn vedtaget. Den strategiske ramme har som målsætning at sikre en koordineret og sammenhængende EU-indsats med det formål at fremme fred, sikkerhed, udvikling og ansvarlige regeringer.

Med afsæt i denne ramme og foranlediget af et ønske om at forebygge konsekvenserne af fremtidige tørker på Afrikas Horn har Kommissionen udarbejdet et internt arbejdsrapport "Støtte til modstandskraft på Afrikas Horn - EUs støtte til fødevarer sikkerhed, bæredygtigt landbrug og modstandskraft" (SHARE).

På Danida-konferencen den 16. marts 2012 lancerede Kommissionen SHARE-initiativet som et konkret forslag til ramme for EU's og evt. også medlemsstaternes bidrag til den samlede internationale respons. Initiativet er i første omgang et nyskabende forsøg på at bygge bro mellem Kommissionens humanitære og mere udviklingsorienterede indsatser på Afrikas Horn gennem et konkret, operationelt samarbejde mellem Kommissionens generaldirektorater for humanitær bistand og udviklingsbistand. Målet er at udvikle en sammenhængende strategi, som kan danne udgangspunkt for en fleksibel, kontekstbaseret anvendelse af flerstrengede bistandsinstrumenter, ikke bare i regi af Kommissionen men også gerne med tilslutning fra medlemsstaterne, andre udviklingsaktører og regionale organisationer.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte EU's fremtidige støtte til bæredygtigt landbrug og opbygning af lokal modstandskraft mod tørke med henblik på at fremme fødevarer sikkerhed i regionen. Der forventes vedtaget råds konklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt stor opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens initiativ, herunder tanken om at skabe en mere konsistent tilgang med brug af både humanitære og udviklingsmæssige instrumenter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser meget positivt på Kommissionens initiativ, der stemmer overens med de danske formandskabsprioriteter på det eksterne område.

Det fremgår af formandskabsprogrammet, at Rådet under det danske formandskab – i tæt samarbejde med Kommissionen – vil arbejde for at fremme modstandskraft over for naturkatastrofer og en øget sammenhæng mellem nødhjælp, rehabilitering, genopbygning og udvikling i langvarige kriser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

7. Politikssammenhæng for udvikling

SEC (2011) 1627

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes på baggrund af Kommissionens rapport om politikssammenhæng for udvikling at vedtage rådskonklusioner.

2. Baggrund

Rådet vedtog i 2005 rådskonklusioner, hvori Kommissionen anmodes om at udarbejde en rapport hvert andet år om EU og medlemslandenes befattning med politikssammenhæng for udvikling. Kommissionen offentliggjorde den 15. december 2011 sin tredje to-årige-rapport om politikssammenhæng for udvikling, som blandt andet er baseret på indberetninger fra EU's institutioner og medlemslande, og som dækker perioden 2009-2011. Politikssammenhæng for udvikling er fæstet i Lissabontraktaten (TEUF art. 208), der fastslår at EU skal tage hensyn til målene for udviklingssamarbejdet i forbindelse med iværksættelse af politikker, der kan påvirke udviklingslandene.

3. Formål og indhold

Politikssammenhæng for udvikling har været på EU's dagsorden siden udarbejdelsen af den Europæiske Konsensus for Udvikling i 2005, hvor der oprindeligt blev udvalgt 12 politikområder, der har betydning for udviklingen i udviklingslande. På baggrund heraf har Kommissionen udarbejdet et arbejdsprogram for politikssammenhæng på udviklingsområdet for 2010-2013, der fokuserer på fem områder, der vurderes at have *særlig* stor betydning for udviklingslandene. Det drejer sig om: handel og finansiering; klimaændringer; fødevareforsyningssikkerhed; migration og sikkerhed. Kommissionen giver i sin rapport en status for EU's institutioner og medlemslandenes fremskridt med henblik på at sikre sammenhæng i politikker, der forventes at kunne påvirke udviklingslandene positivt eller negativt inden for disse fem områder. Herudover gives en gennemgang af EU's og medlemslandenes tiltag til styrkelse af overvågning og gennemførelse af processer, der understøtter politikssammenhæng. Rapporten identificerer desuden hovedudfordringer på området for de kommende to år.

Rådet ventes på baggrund af rapporten at lægge op til en forsat styrkelse af arbejdet med politikssammenhæng for udvikling, herunder at der udvikles en mere videns- og erfaringsbaseret tilgang til området samt et øget fokus på konkret gennemførelse af mekanismer og tiltag til fremme af politikssammenhæng. Herudover forventes Rådet at understrege behovet for en styrket dialog mellem EU's institutioner, internationale organisationer, nationale parlamenter, civilsamfundsorganisationer og partnerlande om virkninger af EU's politikker.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andres landes holdninger

Der ventes at være generel opbakning til styrkelse af EU's og medlemslandenes arbejde med politiksammenhæng for udvikling, herunder udmøntningen af Lissabontraktatens bestemmelser om politiksammenhæng. Særligt forventes en række ligesindede lande at presse på for en stærkere forankring af området i EU's institutioner (Rådet, Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste), herunder også i EU-delegationerne, ligesom der ønskes udvikling af konkrete indikatorer og mål.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder for en styrkelse af det løbende arbejde for at sikre øget sammenhæng mellem EU's politikområder og instrumenter til fordel for udviklingen i verdens fattigste lande, herunder at der gennemføres konkrete tiltag, der fremmer denne tilgang.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

8. Udviklingspartnerskab mellem EU og Stillehavsområdet

JOIN (2012) 6

Nyt notat.

1. Resumé

Rådsmødet ventes at vedtage rådskonklusioner om fornyelsen af EU's udviklingspartnerskab med Stillehavslandene med et øget fokus på klimaforandringer.

2. Baggrund

Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant har udarbejdet en fælles meddelelse om et nyt udviklingspartnerskab mellem EU og Stillehavsområdet. Den fælles meddelelse bygger på Cotonou-aftalen og den erfaring, der er høstet i gennemførelsen af EU's strategi for Stillehavsområdet fra 2006, og fokuserer på udviklingsaspekterne i EU's relationer til regionen.

Rådet ventes at vedtage rådskonklusioner om fornyelsen af EU's udviklingspartnerskab med Stillehavslandene.

3. Formål og indhold

Den fælles meddelelse indeholder en række forslag med henblik på at udvikle et mere effektivt samarbejde mellem Stillehavsområdet og EU. Et generelt mål er at fremme sammenhængen mellem på den ene side udvikling, klima og andre EU-politikker som handel, miljø og fiskeri, forskning og på den anden side menneskerettigheder og støtte til demokrati. Der er et øget fokus på klimaforandringer, herunder Stillehavsområdets betydning i forhold til biodiversitet og ressourcer. Derudover lægges der op til et skifte fra den hidtidige donor-modtager relation til et partnerskab med fokus på fælles interesser, herunder muligheden for at styrke samarbejdet med ligesindede partnere i Stillehavsområdet i FN og andre internationale fora. Endelig er der fokus på at samarbejde med ligesindede partnere for at forsvare menneskerettighederne og konsolidere de demokratiske processer i regionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Den fælles meddelelse er fremsendt til Europa-Parlamentet, hvis udtalelse endnu ikke foreligger.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at andre medlemslande er enige i rådskonklusioner om fornyelsen af EU's udviklingspartnerskab med Stillehavslandene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fornyelsen af EU's udviklingspartnerskab med Stillehavsområdet og det øgede fokus på generelt at fremme sammenhængen mellem på den ene side udvikling, klima og andre EU-politikker som handel, miljø og fiskeri, forskning og på den anden side menneskerettigheder og støtte til demokrati. Regeringen støtter derudover også det øgede fokus på etablering af et partnerskab med ligesindede i Stillehavsområdet, herunder med henblik på styrket samarbejde med disse lande i FN og andre internationale fora.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.